

1258268837772

www.info.court.ge

საქმე №3/3877-13

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა საქართველოს სახელით

13 ივნისი, 2014 წელი

ქ. თბილისი

შესავალი ნაწილი

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია

მოსამართლე - ინგა კვაჭანტირაძე

სხდომის მდივანი - ციალა გახელაძე

მოსარჩელები ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივა“

დავით სახვაძე

მოპასუხე საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო

მოპასუხე საქართველოს მთავრობა

მესამე პირი შპს „R.M.G.GOLD“

მესამე პირი საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

დავის საგანი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანება.

1.2. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130 ბრძანება.

1.3. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 3 ოქტომბრის №1430 განკარგულება დავით სახვაძისა და ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში.

1.4. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1433 განკარგულება ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ.

1.5. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1435 განკარგულება დავით სახვაძის ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ.

1.6. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 7 ოქტომბრის №1436 განკარგულება.

2. მოპასუხის პოზიცია

2.1. საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლებმა სარჩელი არ ცნეს და მოითხოვეს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. საქმეზე დადგენილი უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრმა 2006 წლის 30 მარტს გამოსცა ბრძანება №3/133 „საქართველოს სსრ 1977 წლის კანონის „ისტორიისა და კულტურის ძეგლების დაცვისა და გამოყენების შესახებ“ მოქმედების პერიოდში ისტორიისა და კულტურის ძეგლებად გამოცხადებული ობიექტებისათვის კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსის მინიჭების თაობაზე“. მითითებული ბრძანების დანართში ჩამოთვლილ ობიექტებს, მათ შორის, საყდრისი-ყაჩაღიანის უძველეს ოქროს მადაროს, მდებარე ბოლნისის რაიონში, მიენიჭა კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსი და შეტანილ იქნა უძრავი ძეგლების სახელმწიფო რეესტრში. ბრძანების მე-2 პუნქტის თანახმად, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის კომისიას დაევალა, უმოკლეს ვადაში სამინისტროსათვის წარედგინა შესაბამისი დასკვნა დანართში ჩამოთვლილი ობიექტებისათვის (ძეგლებისათვის) კატეგორიის მინიჭების თაობაზე, ხოლო მე-3 პუნქტის თანახმად, „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ინფორმაციის გავრცელებისა და დანართში ჩამოთვლილი ობიექტებისათვის (ძეგლებისათვის) კატეგორიის მინიჭების მიზნით გაეგზავნა ადგილობრივი მმართველობის შესაბამის ორგანოებს ბრძანების ასლი და

ეთხოვით, წარედგინათ ძეგლებისათვის კატეგორიის განსაზღვრის თაობაზე თავიანთი მოსაზრებები. ამავე ბრძანების მე-4 პუნქტის თანახმად, კულტურული მემკვიდრეობის დეპარტამენტს დაევალოს მოემზადებინა დანართში ჩამოთვლილი ობიექტებისათვის (კულტურის უძრავი ძეგლისათვის) „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონით და „უძრავი ძეგლების დოკუმენტაციის ფორმის, მათი შევსების, დამტკიცებისა და გამოყენების წესების შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს კულტურის მინისტრის 2003 წლის 22 ივლისის ბრძანებით გათვალისწინებული სააღრიცხვო დოკუმენტაცია.

3.1.2. „კულტურის ზოგიერთი უძრავი ძეგლისათვის ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის მინიჭების შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 2006 წლის 7 ნოემბრის №665 ბრძანებულებით ბოლნისის მუნიციპალიტეტში მდებარე საყდრის, უძველესი ოქროს სამთამადნო მრეწველობის ძეგლს, აგების თარიღი ძვ.წ.აღ. 3018-2929წწ. მიენიჭა ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორია. მითითებული ბრძანებულების გამოცემის სამართლებრივი საფუძველია „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-18 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის კომისიის რეკომენდაცია.

3.1.3. საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრმა და საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრმა 2006 წლის 17 ივლისს გამოსცეს ერთობლივი ბრძანება №3/225-№1-1/616 „გონიო-აფსაროსის არქიტექტურულ-არქეოლოგიური კომპლექსის არქეოლოგიური ზონისა და დაბა საყდრისში, სამთამადნო მრეწველობის ძეგლის არქეოლოგიური ზონის დადგენის შესახებ“. მითითებული ბრძანებით დამტკიცდა დაბა საყდრისში, სამთამადნო მრეწველობის ძეგლის არქეოლოგიური ზონა.

3.1.4. 2013 წლის 26 აპრილს კომპანია „R.M.G. Gold“-მა 034/13 განცხადებით მიმართა საქართველოს პრემიერ-მინისტრს და ითხოვა, დაეაღიარებინა შესაბამის უწყებებს, მომხდარიყო საყდრისის ძეგლის გადატანა. ამასთან, კომპანია გამოთქვამდა მზადყოფნას, თავისი სახსრებით განეხორციელებინა ძეგლის გადატანა იმგვარად, რომ არ დაკნინებოდა ძეგლის ისტორიულ-კულტურული ღირებულება.

მითითებული განცხადების საფუძველზე, საქართველოს პრემიერ მინისტრის 2013 წლის 1 მაისის №14962 რეზოლუციით საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრს დაევალოს განცხადების განხილვა და შემდგომი რეაგირების უზრუნველყოფა. მითითებული განცხადება სამინისტროში დარეგისტრირდა 2013 წლის 2 მაისს.

3.1.5. საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრმა 2013 წლის 28 მაისს გამოსცა ბრძანება №03/82 „ბოლნისის მუნიციპალიტეტის დაბა საყდრისის უძველესი სამთამადნო მრეწველობის ძეგლთან დაკავშირებული საკითხების შემსწავლელი კომისიის შექმნის შესახებ“. მითითებული ბრძანების პირველი პუნქტის თანახმად, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის დაბა საყდრისის უძველესი სამთამადნო მრეწველობის

მემკვიდრეობის ძეგლისათვის სტატუსის მინიჭების დოკუმენტაციის შესწავლისა და მისი გადატანისათვის საჭირო რეკომენდაციის შემუშავების მიზნით, შეიქმნა კომისია და განისაზღვრა მისი შემადგენლობა.

3.1.6. „საქართველოს სსრ 1977 წლის კანონის ისტორიისა და კულტურის ძეგლების დაცვისა და გამოყენების შესახებ“ მოქმედების პერიოდში ისტორიისა და კულტურის ძეგლებად გამოცხადებული ობიექტებისათვის კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსის მინიჭების შესახებ“ საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის 2006 წლის 30 მარტის №3/133 ბრძანების ნაწილის ბათილად ცნობის თაობაზე“ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანებით ბათილად იქნა ცნობილი „საქართველოს სსრ 1977 წლის კანონის ისტორიისა და კულტურის ძეგლების დაცვისა და გამოყენების შესახებ“ მოქმედების პერიოდში ისტორიისა და კულტურის ძეგლებად გამოცხადებული ობიექტებისათვის კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსის მინიჭების შესახებ“ საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის 2006 წლის 30 მარტის №3/133 ბრძანების დანართის რიგითი №2042 (საყდრისი-ყაჩაღიანის უძველესი ოქროს მადარო, ბოლნისის მუნიციპალიტეტი). მითითებული ბრძანების მე-2 პუნქტის თანახმად, სამინისტროს კულტურული მემკვიდრეობის სტრატეგიის, ორგანიზაციების კოორდინაციისა და ნებართვების დეპარტამენტს და სამინისტროს იურიდიულ დეპარტამენტს დაევალა უზრუნველყოთ საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციისათვის წარსადგენი, საქართველოს პრეზიდენტის 2006 წლის 7 ნოემბრის №665 ბრძანებულებაში ცვლილებებისათვის საჭირო, შესაბამისი დოკუმენტაციის მომზადება 3 დღის ვადაში, ხოლო მე-5 პუნქტის თანახმად, საყდრისი-ყაჩაღიანის არქეოლოგიური ობიექტის შესწავლა უნდა განხორციელდეს 2013 წლის 15 სექტემბრამდე.

3.1.7. საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრმა 2013 წლის 8 აგვისტოს გამოსცა ბრძანება №03/130 „საყდრისი-ყაჩაღიანის არქეოლოგიურ ზონაში მდებარე არქეოლოგიურ ობიექტთან დაკავშირებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ“. მითითებული ბრძანების თანახმად, სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს დაევალა განხორციელებინა საყდრისი-ყაჩაღიანის არქეოლოგიურ ზონაში მდებარე არქეოლოგიური ობიექტის შესწავლის პროცესის მონიტორინგი და ამ მიზნით ამ ბრძანების ძალაში შესვლიდან არაუგვიანეს 5 დღის ვადაში შეექმნა სათანადო კომისია, რომლის ხელმძღვანელიც შეირჩეოდა კომპანია „R.M.G“-ის მიერ წარდგენილი კანდიდატურებისაგან, ასევე, სამინისტროს იურიდიულ დეპარტამენტს და კულტურული მემკვიდრეობის სტრატეგიის, ორგანიზაციების კოორდინაციისა და ნებართვების დეპარტამენტს დაევალოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიების დაუყოვნებლივ განხორციელება საყდრისი-ყაჩაღიანის არქეოლოგიური ზონის 2013 წლის პირველ ოქტომბერს გაუქმების მიზნით. ამავე ბრძანებით, კომპანია „R.M.G. Gold“-ს მიეცა თანხმობა, რომ საყდრისი-ყაჩაღიანის არქეოლოგიურ ზონაში ეწარმოებინა ისეთი სახის საინჟინრო-გეოლოგიური სამუშაოები, რომლებიც არ დააზიანებდა, ან არ შეუქმნიდა დაზიანების საფრთხეს ზონაში მდებარე არქეოლოგიურ ობიექტს.

3.1.8. ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივამ“, დავით სახვაძემ და სხვებმა ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართეს საქართველოს მთავრობას და მოითხოვეს საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანების ბათილად ცნობა. საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 3 ოქტომბრის №1430 განკარგულებით საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

3.1.9. ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივამ“ ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა საქართველოს მთავრობას და მოითხოვა საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130 ბრძანების ბათილად ცნობა.

3.1.10. საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1433 განკარგულებით, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 182-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე ეთქვა უარი.

3.1.11. დავით სახვაძემ ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა საქართველოს მთავრობას და მოითხოვა საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130 ბრძანების ბათილად ცნობა.

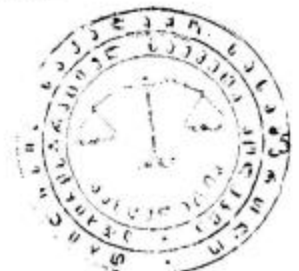
3.1.12. საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1435 განკარგულებით, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 182-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, დავით სახვაძეს ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე ეთქვა უარი.

3.1.13. საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 7 ოქტომბრის №1436 განკარგულებით გაუქმდა „გონიო-აფსაროსის არქიტექტურულ-არქეოლოგიური კომპლექსის არქეოლოგიური ზონისა და დაბა საყდრისში, სამთამადნო მრეწველობის ძეგლის არქეოლოგიური ზონის დადგენის შესახებ“ საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრისა და საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2006 წლის 17 ივლისის №3/225-№1-1/616 ერთობლივი ბრძანების მე-2 პუნქტი (დაბა საყდრისში სამთამადნო მრეწველობის ძეგლის არქეოლოგიური ზონა) და მისი დანართი 2.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

4.1. სასამართლომ, მოისმინა მხარეთა ახსნა-განმარტებები, შეისწავლა საქმის მასალები, გაანალიზა წარმოდგენილი მტკიცებულებები და ურთიერთშეაჯერა ფაქტობრივი გარემოებები, მიიჩნია, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

5.1. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი, საქართველოს კონსტიტუცია, „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონი, „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონი (1999წ.), საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 16 ივლისის №197 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს დებულება“, „გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობისა და ამ სფეროში მართლმსაჯულების საკითხებზე ხელმისაწვდომობის შესახებ“ 1998წ. ორჰუსის კონვენცია.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი შეიძლება აღიძრას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ პუნქტის თანახმად, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული სამართლებრივი აქტი, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება აგრეთვე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მის უფლებამოსილებას მიკუთვნებული საკითხის დაკმაყოფილებაზე განმცხადებლისათვის უარის თქმის შესახებ, ასევე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ან დადასტურებული დოკუმენტი, რომელსაც შეიძლება მოჰყვეს სამართლებრივი შედეგი.

სასამართლო, ზემოაღნიშნული ნორმის შინაარსიდან გამომდინარე, მიიჩნევს, რომ მოსარჩელების მიერ სადავოდ ქცეული საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანება, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130 ბრძანება, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 7 ოქტომბრის №1436 განკარგულება, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1433 განკარგულება, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1435 განკარგულება და საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 3 ოქტომბრის №1430 განკარგულება წარმოადგენენ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს. ამდენად, დავის განხილვისას უნდა შემოწმდეს სადავო აქტების შესაბამისობა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით დადგენილი აქტების გამოცემის მომწესრიგებელ შესაბამის ნორმებთან და სადავო საკითხთან დაკავშირებულ სხვა საკანონმდებლო აქტებთან.

„კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიზანს წარმოადგენს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და ამ სფეროში წარმოშობილი

სამართლებრივი ურთიერთობების მოწესრიგება. მითითებული საკანონმდებლო აქტის მე-3 მუხლის „ი“ და „ი.ა“ პუნქტების თანახმად, ამ კანონში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა: კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი (ძეგლი), კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ან მოძრავი ობიექტი (საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული უძრავი ან მოძრავი ნივთი), რომელსაც ამ კანონით დადგენილი წესით მიენიჭა ძეგლის სტატუსი, მე-5 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით სამინისტროში იქმნება მინისტრის სათათბირო ორგანო – კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის საბჭო (შემდგომში – საბჭო), მე-6 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად კი, საბჭო იხილავს ძეგლის სტატუსის მინიჭებისა და მოხსნის, ასევე ძეგლის კატეგორიის განსაზღვრისა და შეცვლის საკითხებს, ხოლო მე-7 პუნქტის თანახმად, საბჭოს გადაწყვეტილებები მინისტრისათვის სარეკომენდაციო ხასიათისაა. ამავე საკანონმდებლო აქტის 59-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, ამ კანონის ამოქმედებამდე გამოცემული სამართლებრივი აქტები კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების უძრავ ძეგლთა სახელმწიფო რეესტრში შეტანის, მათთვის ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის მინიჭების, ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტთა სიის დამტკიცებისა და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების დამცავი ზონების დადგენის შესახებ მათი ამ კანონით დადგენილი წესით რეგისტრაციამდე ჩაითვალოს ამ კანონის შესაბამისად გამოცემულად.

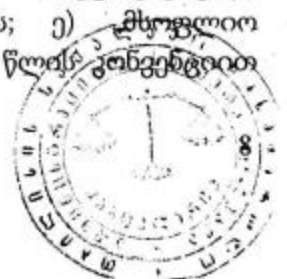
6.2. სადავო არ არის ის გარემოება, რომ საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის 2006 წლის 30 მარტის №3/133 ბრძანების საფუძველზე საყდრისი-ყაჩაღიანის უძველეს ოქროს მადაროს, მდ. ბოლნისის რაიონში, მიენიჭა უძრავი ძეგლის სტატუსი. ბრძანების სამართლებრივი საფუძველი იყო სადავო პერიოდში მოქმედი „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტი, მე-16 და მე-18 მუხლები. მითითებული საკანონმდებლო აქტის მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, უძრავი ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტს მიენიჭება უძრავი ძეგლის სტატუსი, თუ მას აქვს ამგვარი ძეგლის მახასიათებელი ნიშნები, მე-2 პუნქტის თანახმად კი, უძრავი ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტს უძრავი ძეგლის სტატუსს ანიჭებს სამინისტრო კომისიის დასკვნის საფუძველზე, ხოლო მე-18 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, უძრავ ძეგლს კატეგორია ენიჭება კომისიის რეკომენდაციის საფუძველზე, მე-4 პუნქტის თანახმად კი, უძრავ ძეგლს ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიას სამინისტროს წარდგინებით ანიჭებს საქართველოს პრეზიდენტი. საქართველოს პრეზიდენტმა 2006 წლის 7 ნოემბერს გამოსცა ბრძანება №665 „კულტურის ზოგიერთი უძრავი ძეგლისათვის ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის მინიჭების შესახებ“, „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-18 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის კომისიის რეკომენდაციის საფუძველზე, საყდრისს, უძველეს ოქროს სამთამადნო მრეწველობის ძეგლს, რომლის აგების თარიღად მითითებულია ძვ.წ.აღ. 3018-2929 წელი, მიანიჭა ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორია.

ამდენად, უდავოა, რომ საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის 2006 წლის 30 მარტის №3/133 ბრძანებით საყდრისი-ყაჩაღიანის უძველეს ოქროს მადაროს მიენიჭა კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსი. მართალია, მითითებული აქტი არ

წარმოადგენს აღმჭურველ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, მაგრამ აქტით მოწესრიგებული ურთიერთობის შინაასრის მიხედვით, იგი არის უფლების დამდგენი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელიც ადგენს საგნის-კონკრეტულ შემთხვევაში საყდრისი-ყაჩაღიანის უძველესი ოქროს მადაროს სამართლებრივად მნიშვნელოვან მოვლენას. - უძრავი ძეგლის სტატუსის მინიჭებას. კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსის მინიჭების შემდეგ ობიექტი შეტანილ იქნა უძრავ ძეგლთა სახელმწიფო რეესტრში. როგორც სადავო პერიოდში მოქმედი „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ კანონით, ისე „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის იმპერატიული დანაწესის მიხედვით, ობიექტისათვის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მინიჭება, სტატუსის მოხსნა შესაძლებელია მხოლოდ მინისტრის სათათბირო ორგანოს - კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის საბჭოს შესაბამისი დასკვნის საფუძველზე, რომლის გადაწყვეტილებები მინისტრისათვის სარეკომენდაციო ხასიათისაა.

განსახილველ შემთხვევაში საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრმა 2013 წლის 5 ივლისს გამოსცა ბრძანება №03/108, რომლითაც ბათილად იქნა ცნობილი საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის 2006 წლის 30 მარტის №3/133 ბრძანება იმ ნაწილში, რომლითაც საყდრისი-ყაჩაღიანის უძველესი ოქროს მადაროს მიენიჭა კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსი. მითითებული ბრძანების გამოცემის საფუძველი გახდა საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 28 მაისის №03/82 ბრძანებით შექმნილი ბოლნისის მუნიციპალიტეტის დაბა საყდრისის უძველესი სამთამადნო მრეწველობის ძეგლთან დაკავშირებული საკითხების შემსწავლელი კომისიის დასკვნა. სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 16 ივლისის №197 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს დებულების“ მე-9 მუხლის თანახმად, მინისტრს შეუძლია შექმნას კომისიები და საბჭოები სათათბირო უფლებით (შემდგომ - სათათბირო ორგანოები) განსაზღვროს მათი მოვალეობანი და საქმიანობის წესი. „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით სამინისტროში იქმნება მინისტრის სათათბირო ორგანო - კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის საბჭო (შემდგომში - საბჭო), ხოლო მე-5 პუნქტის თანახმად, საბჭო დაკომპლექტებულია დარგის ექსპერტებითა და საზოგადო მოღვაწეებით. საბჭოს საქმიანობის წესი და კომპეტენცია განისაზღვრება საბჭოს დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს მინისტრი, მე-6 პუნქტის თანახმად კი საბჭო იხილავს: ა) ძეგლის სტატუსის მინიჭებისა და მოხსნის, ასევე ძეგლის კატეგორიის განსაზღვრისა და შეცვლის საკითხებს; ბ) ძეგლზე და კულტურული მემკვიდრეობის სხვა ობიექტებზე ჩასატარებელი სამუშაოების სამეცნიერო-მეთოდურ საკითხებს; გ) საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ქალაქთმშენებლობითი დოკუმენტაციის პროექტებს, ისტორიული დასახლებებისათვის სტატუსის მინიჭებისა და მოხსნის საკითხებს; დ) კულტურული მემკვიდრეობის დამცავი ზონების დადგენისა და მათ ფარგლებში სამინისტროს კომპეტენციისთვის მიკუთვნებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების გამოცემის საკითხებს; ე) მსოფლიო კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ 1972 წლის კონვენციით

შექმნილ მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში (შემდგომში – მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხა) შესატანად ძეგლების წარდგენის საკითხებს; ვ) კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში განსახორციელებელ სახელმწიფო პროექტებსა და პროგრამებს; ზ) საბჭოს დებულებით მისი კომპეტენციისთვის მიკუთვნებულ სხვა საკითხებს. მითითებული ნორმების საფუძველზე, საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრმა 2007 წლის 22 ოქტომბერს გამოსცა ბრძანება №3/192 „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის საბჭოს დებულების დამტკიცების შესახებ“ (სადავო პერიოდში მოქმედი). მითითებული ბრძანებით, ისე როგორც საკანონმდებლო აქტით, იმპერატიულად განისაზღვრა, რომ მხოლოდ საბჭოს პრეროგატივას წარმოადგენს დასკვნის საფუძველზე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მინიჭება და მოხსნა, ასევე, კატეგორიის განსაზღვრა და შეცვლა. ამდენად, მართალია, მინისტრი უფლებამოსილია შექმნას კომისიები და საბჭოები გარკვეულ საკითხებთან მიმართებაში, მაგრამ კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მინიჭებასა და მოხსნასთან დაკავშირებით სარეკომენდაციო დასკვნის გაცემის უფლებამოსილება მხოლოდ კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის საბჭოს პრეროგატივას განეკუთვნება.

ამდენად, ზემოაღნიშნული ნორმების ანალიზისა და დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების ურთიერთშეჯერების საფუძველზე სასამართლო განმარტავს, რომ მინისტრის ბრძანების საფუძველზე შექმნილი კომისია არ იყო უფლებამოსილი, ემსჯელა კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსის მოქმედ კანონმდებლობასთან შესაბამისობის საკითხთან დაკავშირებით. ამ საკითხთან დაკავშირებით, მხოლოდ კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის საბჭო იყო უფლებამოსილი ემსჯელა და მიეღო შესაბამისი დასკვნა. მინისტრის სადავო 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანებით ბათილად იქნა რა ცნობილი საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის 2006 წლის 30 მარტის №3/133 ბრძანების დანართის რიგით №2042, ავტომატურ რეჟიმში განხორციელდა საყდრისი-ყაჩაღიანის უძველესი ოქროს მაღაროსათვის კულტურის უძრავი ძეგლის სტატუსის მოხსნა, ხოლო „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლის თანახმად, (სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქცია) ძეგლისათვის ძეგლის სტატუსის მოხსნა შესაძლებელია მხოლოდ საბჭოს შესაბამისი დასკვნის საფუძველზე (გარდა ამ კანონის V¹ თავით გათვალისწინებული შემთხვევებისა), იმ შემთხვევაში, თუ იგი განადგურდა ან ისე დაზიანდა, რომ დაკარგა ისტორიული ან კულტურული ღირებულება, რომლის აღდგენა შეუძლებელია, ან, მეცნიერული (მეთოდოლოგიური) კრიტერიუმებით, დაკარგა ის ძირითადი მახასიათებელი, რომლის გამოც მას მიენიჭა ძეგლის სტატუსი.

6.3. საქმეში წარმოდგენილი ადმინისტრაციული წარმოების მასალებით არ დასტურდება, რომ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანების გამოცემისას ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოკვლევითი იყო, ობიექტისათვის უძრავი ძეგლის სტატუსის მინიჭებისას არსებობდა თუ არა კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის კომისიის რეკომენდაცია, მით უფრო მაშინ, როდესაც საქართველოს პრეზიდენტის 2006 წლის 7 ნოემბრის №665 ბრძანებულებაში მითითებულია, რომ კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის კომისიის რეკომენდაციის საფუძველზე უძრავ ძეგლებს, მათ შორის, საყდრისის უძველეს ოქროს სამთამადნო მრეწველობის ძეგლს მიენიჭა

ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორია. ადმინისტრაციულ ორგანოს არ გამოუთხოვია ინფორმაცია შესაბამისი ადგილობრივი მმართველობის ორგანოდან იმის შესახებ, წარდგენილ იქნა თუ არა ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სამინისტროში მოსაზრებანი ძეგლისთვის კატეგორიის განსაზღვრის თაობაზე, საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის 2006 წლის 30 მარტის №3/133 ბრძანების მე-3 პუნქტის დავალების შესაბამისად.

სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოცემულ შემთხვევაში გამოყენებულ უნდა იქნეს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილი, რამდენადაც ადმინისტრაციულ ორგანოს მიერ სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გამოიცა საქმის გარემოებათა გამოკვლევისა და შეფასების გარეშე. ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, თუ სასამართლო მიიჩნევს, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გამოცემულია საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების გარეშე, რაც მოცემულ შემთხვევაში სახეზეა, იგი უფლებამოსილია სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად ცნოს სადავო აქტი და დაევალოს ადმინისტრაციულ ორგანოს ამ გარემოებათა გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ გამოსცეს ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულებას წარმოადგენს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებათა გამოკვლევა. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გადაწყვეტილება საქმის გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე უნდა იქნეს მიღებული. აღნიშნული ნორმიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანი გარემოებების გამოკვლევის გარეშე აქტის გამოცემა წარმოადგენს სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად მისი ბათილად ცნობის და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ახალი აქტის გამოცემის დავალების საფუძველს. იმის გათვალისწინებით, რომ ადმინისტრაციულმა ორგანომ არსებით მნიშვნელობის გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების გარეშე გამოსცა ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, სახეზეა აქტის გამოცემა ფაქტობრივი გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების გარეშე.

სასამართლოს მიაჩნია, რომ სადავო აქტის გამოცემისას უნდა გათვალისწინებულიყო ზემოთ მითითებული გარემოებები, რასაც შესაძლოა სხვაგვარი გადაწყვეტილების მიღება გამოეწვია. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-60¹ მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. ამავე კოდექსის 96-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ადმინისტრაციული წარმოებისას გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე. დაუშვებელია, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის

გამოცემას საფუძვლად დაედოს ისეთი გარემოება ან ფაქტი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით არ არის გამოკვლეული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ.

ამდენად, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანება გამოცემულია საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების გამოკვლევისა და ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლის მოთხოვნათა უზულებელყოფით, რაც მისი ბათილად ცნობის საფუძველს წარმოადგენს იმის გათვალისწინებით, რომ უძრავი ძეგლის სტატუსის მინიჭება და მოხსნა ადმინისტრაციული ორგანოს უფლებამოსილებათა რიგს განეკუთვნება, სადავო სამართალურთიერთობის მიმართ გამოყენებულ უნდა იქნას ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილი და სადავო საკითხის გადაწყვეტლად ბათილად უნდა იქნას ცნობილი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანება და საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს დაევალოს საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში იმავე საკითხზე გამოსცეს ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი.

იმის გათვალისწინებით, რომ სასამართლომ, ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველზე ბათილად ცნო საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანება, ამავე კოდექსის 32-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130 ბრძანება, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 3 ოქტომბრის №1430 განკარგულება დავით სახვაძისა და ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1433 განკარგულება ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1435 განკარგულება დავით სახვაძის ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 7 ოქტომბრის №1436 განკარგულება.

6.4. ამასთან, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1433 და 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1435 განკარგულებებთან დაკავშირებით სასამართლო დამატებით განმარტავს:

მითითებული განკარგულებებით მოსარჩელებს უარი ეთქვათ ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 182-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად. საქართველოს მთავრობამ მიიჩნია, რომ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130 ბრძანების გასაჩივრების ნაწილში ადმინისტრაციული საჩივარი შეტანილი იყო არაუფლებამოსილი პირების მიერ, რასაც სასამართლო ვერ გაიზიარებს და განმარტავს შემდეგს:

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130

ბრძანებით სამინისტროს სტრუქტურული ერთეულებს დაევალოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიებების დაუყოვნებლივ განხორციელება საყდრისი-ყაჩაღიანის არქეოლოგიური ზონის 2013 წლის პირველი ოქტომბერს გაუქმების მიზნით, ამასთან, კოპანია „R.M.G. Gold“-ს მიეცა თანხმობა, რომ საყდრისი-ყაჩაღიანის არქეოლოგიურ ზონაში ეწარმოებინა ისეთი სახის საინჟინრო-გეოლოგიური სამუშაოები, რომლებიც არ დააზიანებდა ან არ შეუქმნიდა დაზიანების საფრთხეს ზონაში მდებარე არქეოლოგიურ ობიექტს.

დაინტერესებული მხარის ცნება უმნიშვნელოა ადმინისტრაციულ სამართალში. მისი განმარტება მოცემულია საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ პუნქტში, რომლის თანახმად დაინტერესებული მხარე არის ნებისმიერი ფიზიკური ან იურიდიული პირი, ადმინისტრაციული ორგანო, რომლებთან დაკავშირებითაც გამოცემულია ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, აგრეთვე რომლის კანონიერ ინტერესზე პირდაპირ და უშუალო გავლენას ახდენს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ან ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედება. ინტერესის არსებობა გულისხმობს მხოლოდ მხარის რეალურ, ფაქტობრივ ინტერესს და გამორიცხავს მორალურ ან თეორიულ ინტერესს. საგულისხმოა, რომ პირის უფლება ან ინტერესი კანონიერი უნდა იყოს, ანუ კანონით უნდა იქნას დაცული. სიტყვა კანონი გულისხმობს როგორც კანონს, ისე კანონქვემდებარე აქტს. ამასთან, სახეზე უნდა იყოს პირდაპირი და უშუალო (ინდივიდუალური) ზიანი პირის სამართლებრივად დაცულ უფლებებსა და ინტერესებზე. გამონაკლისი ამ წესიდან დასაშვებია იმ შემთხვევაში, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი. სწორედ ზემოაღნიშნული კრიტერიუმებიდან გამონაკლისს წარმოადგენს გარემოსდაცვით აქტებთან დაკავშირებული საჩივრის (სარჩელის) მატერიალური დასაშვებობის საკითხი.

საქართველოს კონსტიტუციის 34-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ხელს უწყობს კულტურის განვითარებას, კულტურულ ცხოვრებაში მოქალაქეთა შეუზღუდავ მონაწილეობას, კულტურული თვითმყოფლობის გამოვლინებასა და გამდიდრებას, ეროვნულ და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებათა აღიარებას და საერთაშორისო კულტურულ ურთიერთობათა გაღრმავებას, ხოლო მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს ყოველი მოქალაქე ვალდებულია ზრუნავდეს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა-შენარჩუნებაზე. კულტურულ მემკვიდრეობას სახელმწიფო იცავს კანონით. „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 22-ე მუხლის თანახმად, ძეგლის დაცვის ძირითადი პრინციპია მისთვის იმ თვისებებისა და მახასიათებლების, უძრავი ძეგლის შემთხვევაში – ასევე იმ გარემოს შენარჩუნება, რომლებიც (რომელიც) განაპირობებს მის ისტორიულ, კულტურულ, მემორიალურ, ეთნოლოგიურ, მხატვრულ, ესთეტიკურ, მეცნიერულ ან სხვა ღირებულებას.

გარემოსდაცვითი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უფლება განმარტებულია ორჰუსის 1998 წლის კონვენციით - „გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობისა და ამ სფეროში მართლმსაჯულების საკითხებზე ხელმისაწვდომობის შესახებ“.

რატიფიცირება საქართველოს პარლამენტმა 2000 წლის 9 თებერვალს მოახდინა. აღნიშნული კონვენციის თანახმად, არასამთავრობო ორგანიზაციებსა და მოქალაქეებს უფლება მიეცათ ამ საკითხებზე სარჩელით მიმართონ სასამართლოს. კონვენციის თანახმად, განისაზღვრება ადამიანის სამი ძირითადი ეკოლოგიური უფლება, რომლებიც ყველა სხვა ეკოლოგიური უფლების რეალიზაციის საწინდარია: გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობა, ამ სფეროებში მართლმსაჯულების საკითხებზე ხელმისაწვდომობა.

ორჰუსის 1998 წლის კონვენციის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, „გარემოსდაცვითი ინფორმაცია“ გულისხმობს წერილობითი, აუდიოვიზუალური, ელექტრონული ან ნებისმიერი სხვა მატერიალური ფორმით მოწოდებულ ყველა ინფორმაციას ისეთ საკითხებზე, როგორცაა: ა) გარემოს შემადგენელი ისეთი ელემენტების მდგომარეობა, როგორც არის ჰაერი და ატმოსფერო, წყალი, ნიადაგი, მიწა, ლანდშაფტი და ბუნებრივი ობიექტები, ბიოლოგიური მრავალფეროვნება და მისი კომპონენტები, გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზაციები და ამ ელემენტების ურთიერთქმედება; ბ) ისეთი ფაქტორები, როგორცაა ნივთიერებები, ენერჯია, ხმაური და რადიაცია, მოქმედებები და ღონისძიებები, აგრეთვე ადმინისტრაციული ღონისძიებები, შეთანხმებები გარემოს დაცვის სფეროში, კანონმდებლობა, გეგმები და პროგრამები, რომლებიც გავლენას ახდენს ან სავარაუდოა, რომ მოახდენს ზემოთ ა) ქვეპარაგრაფში ჩამოთვლილ გარემოს შემადგენელ ელემენტებზე, ხარჯ-მოგება და სხვა ეკონომიკური ანალიზები და მოსაზრებები, რომლებსაც იყენებენ გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებების მიღებისას; გ) ადამიანის ჯანმრთელობის მდგომარეობა და უსაფრთხოება, მისი ცხოვრების პირობების, კულტურული ობიექტების და შენობა-ნაგებობების მდგომარეობა, იმდენად, რამდენადაც მათზე ზეგავლენას ახდენს ან შესაძლოა მოახდენს გარემოს შემადგენელ ელემენტების მდგომარეობა ან ამ ელემენტების მეშვეობით ზემოთ ბ) ქვეპარაგრაფში მითითებული ფაქტორები, ქმედებები ან ღონისძიებები.

ამდენად, მითითებული ნორმების ანალიზი ცხადყოფს, რომ საქართველოს მთავრობაში შეტანილი ადმინისტრაციული საჩივარი შეეხება გარემოსდაცვით საკითხს, ხოლო კონვენციის მე-2 მუხლის მე-4 და მე-5 პუნქტების თანახმად, „საზოგადოება“ ნიშნავს ერთ ან ერთზე მეტ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს და ეროვნული კანონმდებლობის და ქმედებების შესაბამისად მათ ასოციაციებს, ორგანიზაციებს ან ჯგუფებს, „დაინტერესებული საზოგადოება“ ნიშნავს საზოგადოებას, რომელსაც ეხება ან შესაძლოა შეეხოს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებების მიღება ან რომელიც დაინტერესებულია გარემოს დაცვის სფეროში გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში მონაწილეობით; არასამთავრობო ორგანიზაციები, რომლებიც ხელს უწყობენ გარემოს დაცვას და პასუხობენ ეროვნული კანონმდებლობის ყველა მოთხოვნას, განიხილებიან, როგორც დაინტერესებული სუბიექტები.

ამდენად, სასამართლოს მიერ ზემოთმითითებული ნორმების მიმოხილვა კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს გარემოსდაცვის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილებების საჯარო ხასიათს, რაც შემდგომში გარემოსდაცვის თაობაზე საჩივრის (სარჩელის) მატერიალური დასაშვებობის

შემოწმების განსხვავებულ მოწესრიგებაში ვლინდება.

ზემოაღნიშნული ნორმების დებულებებისა და სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, სადავო საკითხის გადაწყვეტლად ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანება და საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს დაევალოს საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში იმავე საკითხზე გამოსცეს ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130 ბრძანება, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 3 ოქტომბრის №1430 განკარგულება დავით სახვაძისა და ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1433 განკარგულება ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1435 განკარგულება დავით სახვაძის ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 7 ოქტომბრის №1436 განკარგულება.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გამოცემული იყო საქმის გარემოებების სათანადო გამოკვლევის გარეშე, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ანაზღაუროს პროცესის ხარჯები მის სასარგებლოდ გადაწყვეტილების გამოტანის შემთხვევაშიც. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე გათავისუფლებული იყოს სახელმწიფოს ბიუჯეტში სასამართლოს ხარჯების გადახდისაგან.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და საქართველოს მთავრობას სოლიდარულად დაეკისროთ ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ სასარგებლოდ 100 (ასი) ლარის გადახდა.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის პირველი, მე-2, მე-9, მე-12, 22-ე, 32-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 243-ე 244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე და 369-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა

1. ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ და დავით სახვაძის მოთხოვნა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.
2. სადავო საკითხის გადაწყვეტილად ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 5 ივლისის №03/108 ბრძანება და საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს დაევალოს საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში იმავე საკითხზე გამოსცეს ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი.
3. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის 2013 წლის 8 აგვისტოს №03/130 ბრძანება.
4. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 3 ოქტომბრის №1430 განკარგულება დავით სახვაძისა და ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში.
5. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1433 განკარგულება ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ.
6. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 4 ოქტომბრის №1435 განკარგულება დავით სახვაძის ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ.
7. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 7 ოქტომბრის №1436 განკარგულება.
8. საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს და საქართველოს მთავრობას სოლიდარულად დაეკისროთ ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ სასარგებლოდ 100 ლარის გადახდა.
9. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო წესით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე ქ.თბილისი, გრიგოლ რობაქიძის ქ. №7ა) თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის (მდებარე ქ.თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანის მე-12 კმ, №6) მეშვეობით 14 დღის ვადაში დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის გადაცემის მომენტიდან.

მოსამართლე

ინგა კვაჭანტირაძე

